

FEDERAȚIA ROMÂNĂ DE ȘAH

BULETIN

PROBLEMISTIC

AL COMISIEI CENTRALE
DE STUDII ȘI PROBLEME

1977 27 | 28

FEDERAȚIA ROMÂNĂ DE ȘAH

BULETIN PROBLEMISTIC.

AL COMISIEI CENTRALE DE STUDII ȘI PROBLEME
A P A R E T R I M E S T R I A L

COLABORĂRILE pentru „B.P.” rugăm a le trimite la adresele următoare:

PROBLEME INEDITE: Anton MOLDOVAN, bulev. „12 Aprilie” Nr.8, et.I, ap.3 TIMIȘOARA - II, codul 1900.

STUDII INEDITE: Ing. Constantin PETRESCU, Aleea Eudăcu Nr.5, bloc M.3, sc.3, et.III, ap.54, BUCUREȘTI -49, sector 3, cod poștal 74424 telefon 442513

ARTICOLE din țară: Ing. Valeriu PETROVICI, str. Baba Novac Nr.18, bloc 24-B, ap.48, BUCUREȘTI-57, cod poștal 74522, telefon 483312.

CORRESPONDENȚA GENERALĂ și articole din străinătate: Ing. Anatole IANOVIC, str. Avram Iancu 24, SIBIU codul 2400.

Nr.27-28(Nr.3-4/1977) IULIE-DECEMBRIE 1977 Anul VII

XX

PERSPECTIVE DE DEZVOLTARE A PROBLEMEI

CU MAT ÎN 2 MUTĂRI

Autorul articolului - un problemist cu un stagiu solid de 20 de ani și autor a numeroase articole teoretice și tehnice ne transmite din experiența cîștigată în domeniul creației șahiste.

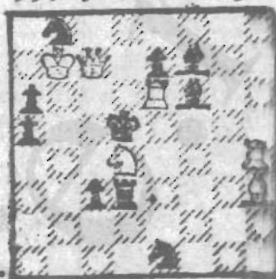
Compoziția șahistă ca un gen de creație artistică necesită anumite cunoștințe și oarecare deprindere - tehnică. Pentru a compune probleme nu este suficient a ști să joci șah, cum nu e îndeajuns să cunoști o limbă pentru a putea scrie poezii.

Am o experiență de două decenii pe tărîmul compoziției șahiste, publicînd prima mea problemă reușită

cu mat în 2 mutări în anul 1957. Iat-o.

Deși eram debutant, am reușit să V. MELNICENKO realizeze o idee modernă: schimbarea Conc ucrainean, maturilor în două faze, cu o con- 1957-58. M.on.3 structie pe deplin acceptabilă.

Apreciind această problemă astăzi n-am găsit necesară vreo modificare decât înlocuirea pionului alb g2 cu un cal negru el. Iată soluția problemei: Cursă:Ce2? (w 2.Dc4) Td4/Nd4 2.C:c3/Cf4, dar 1...N:e6! 2.? Sol.: 1.Cf5! (w 2.Dc4) Td4/Nd4 2.Ce3 /C:e7, 1...N:e6 2.D:a5, 1...R:e6 2.Ce3.

24

(6+10)

Mi se va putea pune întrebarea: care autorul n-a mai compus pînă la această problemă nici una, reușind, așa deodată, să dea la iveală una pe deplin reușită, obținînd chiar și o distincție? La care răspund: Da, am încercat, însă pozițiile rezultate nu mă satisfăceau. De aceea m-am convins că este necesar să mă ocup serios de studierea teoriei compoziției.

Manualul „Ce este compoziția șahistă” de E. Umnov m-a introdus în lumea ideilor șahiste necunoscute pînă atunci de mine. Paralel cu aceasta, m-am ocupat asiduu și de rezolvarea problemelor. Participarea la concursuri de dezlegare a constituit pentru mine o școală la care am înțeles și mi-am însușit legile și regulile compoziției, am cunoscut varietatea ideilor și a temelor, care stau la baza acestei arte.

Unii problemişti-debutanți, întîmpinînd în munca lor dificultăți la compunerea problemelor cu mat regulat, nu înțeleg să insiste întru realizarea ideii abordate, ci preferă să meargă pe drumul rezistenței minime, îndreptîndu-și atenția spre probleme cu mat ajutor, considerînd că acest gen se poate aborda cu mai multă ușurință, obținînd fără bătaie de cap probleme acceptabile pentru redactorii edițiilor șahiste.

Această părere este cu totul eronată, deoarece ce - după părerea multor specialiști - a compune o problemă cu mat ajutor, cu un joc strategic complex, cu o idee ingenioasă și originală este cu mult mai dificil

decît a construi o problemă ortodoxă acceptabilă cu mat în două mutări. De aceea, trebuie să pornim pe drumul compoziției nu de la feerice spre ortodoxe, ci invers - de la ortodoxe spre feerice!

Numai cunoscînd diversitatea ideilor de la probleme obișnuite cu mat direct, se poate aborda cu succes și probleme feerice.

Este important totodată ca, înainte de a aborda compoziția propriu zisă, să deveniți un dezlegător rutinat, să intrați în domeniul compoziției ca un observator, să studiați și să aprofundați "tainele" și "secretele" acestui domeniu. Fără muncă și perseverență nu veți reuși să realizați lucrări de valoare!

Studiați problemele din Albunele FIDE, urmăriți noutățile ce apar în publicațiile periodice de compoziție pentru a fi la curent cu tot ce este nou.

Fapt este că abia după ce am devenit un dezlegător cu destulă experiență, am început să mă gîndesc serios la compunerea problemelor. Mi-a devenit clar că trebuie să lucrez în domeniul problemelor cu mat în 2 mutări asupra ideii schimbării maturilor, care idee deschide mai multe perspective și evită repetarea realizărilor din trecutul clasic al compoziției.

Așadar, care sînt perspectivele dezvoltării problemei contemporane cu mat în 2 mutări?

Acest gen reprezintă, în primul rînd, sinteza diferitelor forme a schimbării jocului în două sau mai multe faze. Apoi, o îmbinare reciprocă a jocului aparent, a curselor și a amenințărilor, ca și a mutărilor de respingere a încercărilor, a mutărilor de mat, etc. Pentru exemplificarea primei tendințe (sinteză) propunem exemplul alăturat. La trei răspunsuri ale negrului, existente în poziția din diagramă, sînt prevăzute trei mături diferite, ceea ce constituie așanumitul "Joc aparent": 1...N:d5/Na7/d:f3 2.D:d5/Df4/D:g6.

Cursă (faza a 2-a a soluției):
1.Tc3?(w 2.Cc5) N:d5/Na7/g:f3 2.D:
:g6/De6/D:f3, adică la aceleași mu-
tări ale negrului, maturile se schi-

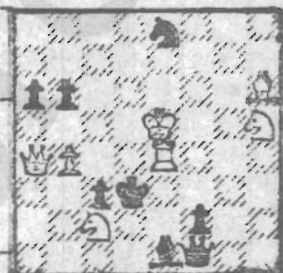

(9+6)

mbă, dar la răspunsul negrului 1...Nd6! nu mai există mat. Soluție: 1.Tc7! (= 2.Cc5) N:d5/Na7/g:f3 2.Df4/Te7/De6, deci, pentru a doua oară, la aceleași mutări ale negrului maturile se schimbă în faza 3-a.

Al doilea aspect al tendinței moderne se caracterizează, înainte de toate, prin complicarea temelor „paradoxale” DOMBROVSKIS și HANNELIUS. Pentru început prezentăm cele două teme în forma simplă (inițială). Precum se știe, tema DOMBROVSKIS constă în următoarele: Probleemblad, 1958

În poziția inițială, există două încercări tematice, având fiecare câte o mutare de respingere. În cazul de față avem, deci: I. 1.Nc1? cu amenințarea 2.Cf4(A), care este respinsă de 1...Nd2!(a), și II. 1.Cg3? cu am. 2.Td4(B), respinsă de 1...De2!(b). După cheia soluției, maturile amenințate (A și B) în cele două încercări, reapar tocmai în următoarea mutărilor negrului (a și b) care le-au respins în prima fază. Premiul I.

2 (7+8)

Așadar, după 1.Ce3! (4 2.Dc2- la apărările a și b împotriva amenințării noi, urmează maturile ce au fost respinse în prima fază: 1...Nd2(a) 2.Cf4(A) și 1...De2(b) 2.Td4(B). La tema HANNELIUS (vezi diagrama

T.TIKKANEN
„Stella Polaris”,
1967

2 (11+10)

versă: 1...f4(a) 2.Cg4(B) și I... T:c4(b) 2.Dg7(A).

Cele două teme, prezentate mai sus într-o formă simplă, sînt destul de bine prelucrate în ultimă

ma alăturată) totul se petrece ca și la tema DOMBROVSKIS cu o singură deosebire: maturile amenințate A și B, respinse în prima fază de apărările a și b, reapar în soluție alternîndu-se: la a urmează B, iar la b - A.

În cazul de față avem, deci:

I. 1.Ng8? (am. 2. Dg7-A), dar 1...f4!(a), și II. 1.N:f5? (am. 2. Cg4-B), dar 1...T:c4!(b).

Sol.: 1.Nd5! (am. 2.Te3), după care maturile revin în ordinea in-

vreme și de aceea se caută modalitatea de a le realiza cu un conținut mai complex. Iată o problemă colectivă, avînd înaintea de toate un joc aparent: 1...e5(a) 2.Ce8(A) și 1...Re5(b) 2.Cg4(B).

N.CERNIAVSKI & V.
MELNICHENKO & S.

ȘEDEI

"Șahmaty", 1974

Încercarea tematică 1.Dc7? crează amenințarea 2.Ce8(A) din jocul aparent, iar la cele două apărări, urmează cîte un mat nou: 1...e5(a) 2.De7# și 1...Re5(b) 2.Ng7#. Această încercare este respinsă prin 1.Td5! În soluție - 1.Df1!, amenință al doilea mat din jocul aparent - 2.Cg4(B), iar la aceleași apărări (a și b), maturile se schimbă încă odată: 1...e5(a) 2.Tg6# și 1...Re5(b) 2.Da1#. Astfel conținutul problemei s-a îmbogățit cu cu elemente noi - tema ZAGORUIKO: schimbarea triplă a maturilor în cele trei faze ale soluției.

2/ (10+7)

În încheiere - cîteva cuvinte despre „schimbarea facultativă” a jocului, cînd se schimbă atît apărările negrului, cît și mutările de mat ale albului. Tema această veche este dificilă pentru realizare, fapt pentru care n-a fost prelucrată destul în trecut și, după părerea noastră, are viitorul. Este bine ca fazele soluției să fie legate reciproc, folosind respingerile de încercări drept apărări în soluție, dînd astfel naștere la variante. V.KORENEV
Iată un exemplu elocvent:

Campionat.Ucrainei. - 1975

O încercare (soluția aparentă): 1.Da2? (m 2.T:c6#) N:c5/c:d5 2.Nb8/D:d5#, dar 1...Cd4! 2.?#.

O altă încercare: 1.Dc2? (m 2.Nb8#) N:c5/c:d5 2.D:c5/T:c6#, dar 1...Nc3! 2.?#.

Soluția reală: 1.D:b2! (m 2.De5 mat) Cd4/Nc3 2.Dh2/Db8#

2/ (7+9)

Nu o dată se vorbea despre criza genului de 2 mutări. Însă compozitorii care nu privesc nepăsători

"epuizarea" genului, se găsesc mereu în căutare, găsind căi noi pentru dezvoltarea lui. Astfel, putem să privim cu tot optimismul viitorul genului, întrucât sîntem convinși în el se mai ascund multe posibilități neexploatate.

Tînăra generație are menirea să împingă mai departe dezvoltarea compoziției. Cine caută, găsește întotdeauna noul, nu se demobilizează în fața greutăților și nu strigă despre "moartea" problemei în 2 mutări! Și cum se zice, drumul va fi parcurs de cel ce înaintează...

Viktor MELNICENKO

Maestru al compoziției șahite
al U.R.S.S.

ȘAHUL ȘI COMPOZIȚIA ȘAHISTA.

Jocul de șah, precum se știe, are două aspecte care sînt supuse aceluiași reguli bine cunoscute ale jocului și urmăresc același scop - cîștigul pentru una din cele două culori aflate în luptă, considerînd "remiza" drept un caz particular.

Aspectul principal al șahului este, desigur, jocul practic, care necesită cunoașterea teoriei de către jucător, condiția fizică bună, echilibrul psihic și aptitudini intelectuale corespunzătoare.

Cealaltă ramură a șahului - compoziția, are un caracter **special**. În esență, ea se ocupă cu crearea **motivată** a pozițiilor de cîștig (de mat) **cu** soluțiile formulate artistic și atractiv.

Aici avem două subdiviziuni distincte: construirea **p r o b l e m e l o r** culminate de mat într-un număr determinat de mutări, iar pe de altă parte construirea **s t u d i i l o r** cu o soluție ducînd, într-un număr **oarecare** de mutări, la poziții de cîștig evident (sau la remiză clară). Această ramură din urmă are valoare **ridicată** fiind mai complexă, mai firească și mai logică, avînd totodată o apropiere mai mare de jocul practic. Tocmai de aceea mulți-amatori și chiar compozitori consideră că în construirea studiilor este necesar să se urmărească copierea jocului

practic în stadiul lui de final.

Noi considerăm însă acest punct de vedere cu totul eronat. Creația etudistică aparține artei formelor mici, iar arta poate să se dezvolte într-o anumită direcție, fără însă a ține cont de anumite limite. Și aceasta pentru un motiv simplu: limitarea orizontului fanteziei în artă reduce simțitor câmpul de acțiune creatoare pentru care motiv operele încetează a fi artistice. Ingustimea este în stare a reduce la zero orice fel de artă.

Creația etudistică constă în căutarea joncțiunii **perfecte** a mutărilor de final, a ideilor și direcțiilor noi în creație etc. Ea descoperă în urma cercetărilor minuțioase personale o multitudine de poziții interesante și mai puțin obișnuite, care nici nu ar putea avea loc în partide practice.

Fiecare studiu conține un mecanism de soluționare bine mascat și desfășurat frumos, ceea ce aduce iubitorilor compoziției șahiste o mare satisfacție estetică. În aceasta constă valoarea și viabilitatea compoziției șahiste. În ce privește configurația pieselor pe tablă, ea depinde de complexitatea tematică și de nivelul tehnic al compozitorului.

S f a t u r i p r a c t i c e .

Un compozitor-debutant trebuie să țină cont de faptul că oricare temă se poate modifica, amplificând-o sau complicând-o. De asemeni, poate, la nevoie, schimba culoarea pieselor sau modifica enunțul (remiză, câștig). Variantele secundare, prezentând un interes oarecare, pot deveni studii frumoase în urma unei elaborări corespunzătoare.

Se înțelege de la sine că este necesară o cunoaștere a teoriei finalurilor de partidă. De aceea, ar fi binevenită înființarea unui „Colț al debutantului” în publicațiile periodice în care să fie prezentat cititorilor materialul corespunzător și să fie publicate studiile începătorilor, urmate de soluții comentate, de analizarea defectelor și de critica constructivă a greșelilor de care nimeni nu trebuie să se teamă. În urma acumulării experienței cantitatea greșelilor și a defectelor se va micșora. Este indicată de

asemeni o colaborare colectivă în vederea verificării reciproce a creațiilor personale.

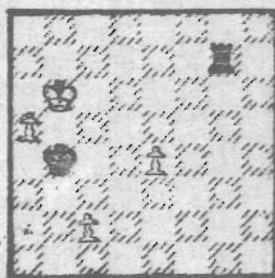
Este necesar a sublinia că una din calitățile cele mai importante ale compozitorului este reținerea. Artistul n-are voie să manifeste graba, repezeala în analiză și în determinarea finalității lucrării. Acestea duc la un procent mare de rebuturi.

Se recomandă, așadar, a prelucra câteva idei, reluându-le periodic, câte una, verificând cu atenție, de fiecare dată, toate variantele, privindu-le, cum se zice, „cu ochi străini”. Cantitatea rebutului va scădea brusc.

Reținerea compozitorului este un factor foarte important în creația artistică. Mai contează și flexibilitatea construirii. Iată un exemplu a reținerii și flexibilității. În diagramă avem un „baby” analitic. Mi-am propus să elaborez ideea promoției pionului în cal, considerând că acesta în prezența celor doi pioni va echilibra forțele aflate în joc, rezultând remiza după:

1.a6 Tg6+ 2.Rb7 Ra5! 3.a7 Tg7+ 4.Rb8 Rb6! 5.a8C+ Rc6 6.c4 Te7 7.c5 R:c5 8.Cc7 Rc6 9.Cd5 cu remiză. Inșă analiza atentă demonstrează că, în urma continuării 9...T:e4, calul devine victima dominației. Atunci schimb atât culorile pieselor, cât și enunțul: Alb câștigă. Dar în urma analizei și mai atente la negru (inițial alb!) din nou se găsește o continuare fină care totuși duce la remiză. În acest caz, mă reîntorc la culorile inițiale și la enunțul „Remiză”, care se obține prin 4. R c6!! (în loc de 4.Rb8), rezultând studiul Nr.76, publicat în Nr.19 al „B.P.”.

Premiul III

± (4+2)

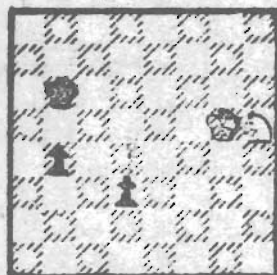
Un alt exemplu pe ideea dominației. Aici mă împiedica regele negru, așacă trebuia să măresc numărul mutărilor în varianta principală. Am adăugat C alb la a6 și N negru la a8. Au rezultat două mutări în plus și regele negru s-a pomenit legat de cal alb. 1.Cc7+ Rb6 2.C:a8 Rb7 3.Nf6!! (acesta este momentul culminant al studiului)

3...Cf5 4.Cf7! Cg3+ 5.Rf3 Cf1 6.Ng5-Ch2+ 7.Rg3 Cf1+ 8.Rg2 și câștigă; dacă 3...Rc8 4.Rf3 Rb7 5.Rf4 Rc7 6.Ng5 Cg8 7.Rf5 Rd6 8.Cg6 Rd7 9.Re5 Re8 10.Re6 Ce7 11.C:e7 (dacă 10...Cf6 11.Răf6) și câștigă.

Adesea se naște întrebarea: Ce temă să aleg pentru prelucrare? Cercetînd soluțiile studiilor publice, se pot descoperi în variante secundare niște mutări interesante. Astfel că, avînd o mutare "bună" și amplificîndu-i ideea, se poate un adevărat studiu. Odată cercetînd un studiu, am observat o mutare a regelui care alunga un nebun. Aceasta era o mutare întîmplătoare într-o variantă secundară. M-am apucat de această mutare și... a rezultat un studiu. 1.f7 (1.Re5? Nb2+) e6 2.Re5 (2.f4? Nd6!) g5 3.R:e6 g4 4.Rf5 Rf3 5.Rg5 Nc5! 6.Rf5 (6.Rh5? Ne7) Ne7! 7.Re6! Nf8 etc. remiză într-o poziție pierdută la prima vedere.

Prem.special

Ment.onor.

În încheiere, un "baby" construit de asemeni pe o singură mutare.

Jocul introductiv e cel mai obișnuit: Remiză (3+4) 1.Cf4 d2 2.Cd5+ Rc5 3.Ce3 Rd4 4.Rf4! (4.Cd1? Rd3 5.Rf4 Re2 și câștigă negru) 4...Rd3 5.Rf3! b3 6.Cd1 Rc2 7.Re2 Rc1 8.Cf2!! (culminația) Rc2 9.Cd1 Rc1 10.Cf2 b2 11.Cd3+! Rc2 12.C:b2 R:b2 13.R:d2, remiză. În finalul

Remiză (2+3) :b2 R:b2 13.R:d2, remiză. În finalul jocului mutarea calului este neașteptată.

Exemplele de mai sus demonstrează cum se pot construi studii pornind de la o singură mutare.

Ing. Ivan L. KOVALENKO

Protejăm arta problemelor care e una din puținele ramuri ale activității omenești, unde joacă rol numai talentul creator îmbinat cu sentimentul fin al frumosului.

I. A. Schiffmann

REZULTATUL CONCURSULUI NOSTRU ANUAL-1976

Secția 3/4 și mai multe mutări

La acest concurs au concurat 31 de probleme primite de la 26 autori, dintre care 15 probleme cu 3/4 și 16 cu mat în mai multe mutări. Spre regret, mai multe lucrări au avut diferite defecte ceea ce a motivat eliminarea lor din concurs.

Dintre problemele rămase, multe au fost de un nivel destul de ridicat, fapt pentru care concursul trebuie să-l considerăm reușit.

Iată clasificarea ce o propunem:

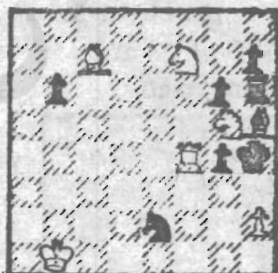
Locul I: Locul II: Locul III:
676. I.M.GORDIAN 697. V.F.RUDENKO 674.Vlad.PACHMAN

6/4 (8+11)

3/4 (11+7)

4/4 (6+8)

1.d5!(2.Ne3+) 1.De8!(Zugzwang) 1.Rc2!(Zugzwang)

LOCUL I-676(Gordian). In această problemă este realizat foarte bine mecanismul interferenței PLACHUTTA. Jocul are loc pe fundalul mișcărilor pendulare ale nebunului alb și regelui negru. La capturarea pe d5 cu D, pendulul oscilează într-o parte, iar după capturarea cu nebunul - în direcția opusă. Impresia este mărită prin interferențe identice ale turnurilor negre în cazul mutărilor 2.Ne3 și 5.Ne7, sau 2.Ne7 și 5.Ne3.

LOCUL II-697(Rudenko). O bine motivată steluță a nebunului. Jocul constituie răspuns la o steluță analoagă a nebunului negru, care prin jocul său crează condițiile pentru diferențierea jocului nebunului alb. In jocul nebunilor se remarcă o armonie.

LOCUL III-(Pachman). O problemă în stil ceh.Con-

ține trei variante grațioase însoțite de mutările li niștite. În deosebi este un joc bun după 1...Cc3 2.C e5! Se impune în special construcția ușoară.

Mențiunea onorabilă 1 - 620(V.Udarteșev; o versiune cu pion alb la c5, publicată în Nr.25, pag.32). O problemă bine construită cu două schimbări de maturi. Cheia soluției este foarte bună.

Menț. onor. 2 - 701(A.Feoctistov). O manevră interesantă a damei, care se mișcă analog după acul ceasornicului și invers.

Menț. onor. 3 - 736(M.Manolescu). Problema conține un motiv logic, care este bazat pe blocarea câmpului b3, urmată de o slăbire „critică” a acestui câmp.

Menț. onor. 4 - 621(N.A.Leontieva). O problemă bine construită cu trei maturi regulate, cu autoblocarea câmpurilor din zona regelui negru.

Lauda 1 - 734(V.Udarteșev). O schimbare totală a maturilor. Se remarcă construcția ușoară.

Lauda 2 - 699(N.Grigoriev & I.Gordian). Două interferențe NOVOTNY bine diferențiate.

Lauda 3 - (S.Belocon & L.Nosanovski). O construcție ușoară cu promoții reciproce în T.

Lauda 4 - 618(A.Lapedatu). O problemă mică cu schimbarea matului și cu joc simetric în poziția inițială și finală.

Vladimir A. BRON

Arbitru internațional al compoziției șahiste.

Secția problemelor feerice

La acest concurs au participat 69 de probleme de 41 compozitori din Bulgaria, Brazilia, Grecia, Mongolia, Polonia, R.D.G., R.F.G., ROMANIA, S.U.A., U.R.S.S. și Ungaria. La următoarele probleme au fost găsite defecte: 615, 616, 633, 637, 640, 681, 682, 704, 718, 741, 742, 744, 745, 746, 748. Matul reflex 749(V.Alaikov) a trebuit, spre regret, să fie eliminat și el din cauza dublei soluții: 1.Da3 Ce5 2.Cc7 (sau c7) D:a3 - dual în încercare. La următoarele probleme au fost descoperite predecesoare:

682 (Sonnenfeld) pe lângă dubla soluție 1.Ra6 c:

:d6 2.Nc8 d7, este anticipată de problema lui Gy. Páros din „Magyar Sportkom.", 1956: Rf1, Td3, Nf4, Cd5, Pb5. h3 - Rc7, Dg5, Tf5, Nc4, e7, Ca8, Pa4, b6, c5, e6 Aj. 3/2 (2. soluții) I.1.Nd5 Td1 2.Nf3 Nd2; II.1.Te5 Nh2 2.Te2 Tg3 634 (Moiseev) - R.Prete din „Botafogo" 1962, pr.IV: Re4, Tf3, g2, Nf1, Pa4 - Ra6, Ta5, Nh1, Cb5, c4, Pe5 Aj. 2/2 (2.1.1.1) I.1.Ce3 Tg7 2.Cg2; II.1.Cd4 Tf7 2.Cf3. 742 (Petkov) - E.Visserman din „Šahs" 1965 pr.II: Rf6, Ta2, h4, Cb2, f4, Pa4, e2 - Re3, Te8, f2, Na1, Pc7, g2, h6, h7 Aj. 2/2 (2.1.1.1) I.1.N:b2+ Rf7 2.Nf6; II.1.T:f4+ Rg7 2.Tf6.

Ideea din problema 750 (Müller) a fost realizată nu o dată cu un tablou de mat bine cunoscut.

Tema din problema 629 (Alaikov) este specifică pentru probleme ortodoxe și poate fi reprezentată într-o formă mult comprimată într-o problemă ortodoxă cu mat în 6 mutări (vezi diagrama alăturată): 1.Nb6 (amenință 2.Cd6) Rb5 2.Nc7 Rc4 3.N:h2 Rb5 4.Nc7 Rc4 5.Nd8! Rb5 6.Cd6. (versiunea aceasta este inspirată de problema lui V.Alaikov). Același defect remarcăm la toate problemele din articolul publicat în Nr.23 al „B.P." de M.Vaghidov și R.Aliovsadzade (pag.37-42).

Calitatea problemelor publicate este mediocră, astfel că nu se acordă nici un premiu.

Mențiunea onorabilă 1 - 628 (Petkov). În această miniatură bună, maturile ortodoxe din jocul aparent sînt înlocuite prin maturile heterodoxe ale bateriei Lăcustă/Damă. O sinteză reușită a două genuri șahiste.

Menț.onor.2 - 630 (Limbach). Spirituale manevre ale figurilor albe țin mereu calul negru legat alternativ pe ortogonală sau diagonală. Este foarte frumoasă înapoierea turnului alb pe cîmpul d3.

Menț. onor.3 - 743 (Gordian). Două superbe maturi regulate ca urmare a jocului armonios. Autorul a folosit foarte spiritual rotirea tablei de șah.

Lauda 1 - 644 (Kriheli). Promoția multiplă a pi-

onilor liberi (fără capturare) este foarte reușită, însă spre regret, autorul n-a reușit să realizeze și promoția în cal pentru a realiza tema AUW.

LOCUL I: 628. P. PETKOV LOCUL II: 630. S. LIMBACH LOCUL III: 743. I.M. GORDIAN

24 (4+3)

1. R = Lăcusta

1. Db8? f2!

1. Da8! (zugzw)

Lauda 2 - 716 (N. Ionescu). Un joc bun în ecou realizat sub forma de miniatură.

Lauda 3 - 680 (J. Bajtaj). O motivare bună a depar-tajării celor două mutări - 1...0-0 și 1...Tf1.

Kr. GANDEV

(inedită)

(5+1)

Invers 84 (5+2)

1. Tg7! Rf8 2. Dd6

Re8 3. Te3 Rf8 4.

Rh8 Re8 5. Th7

Aj. 24 (8

B/ 90° (al=...)

A/Db6 Ne2+

B/Dd5 Nc7

Tuturor participanților le urez succese cât mai mari în creația sa-histă, cu care prilej le d e d i c problema alăturată cu mat în 2 mu-tări, problema fiind de genul Circé!
1. Cd3! (Zugzwang) R: b3 (Cbl) 2. Da4;
1...R: d3 (Cbl) 2. De24!! (nu merge 2.
R: e2? deoarece ce dama reapare la d1+)
1...R: c4 (Pc2) 2. Dc64.

Arbitru Krasimir GANDEV

Sofia, 27 iulie 1977

Richard Teichmann, dezlegător renumit, despre o problemă pe care a răsturnat-o: „O problemă excelen-tă! Soluția autorului nu merge, dar aproape orice al-tă mutare duce la mat”.

CONCURS SINTETIC TEMATIC

Seria a treia din acest concurs a cuprins problemele următoare:

IX. A.HOCHBERGER X. A.HOCHBERGER
"Die Schwalbe", 1932

24 1.d4!

24 1.Nc4!

Aceste două probleme prezintă așa după cum s-a văzut în prezentarea lor anterioară tema cunoscută HOCHBERGER, aparținând compozitorului cu același nume. Această temă se caracterizează prin:

În poziția inițială albul are o piesă de acțiune lungă legată, pe care după efectuarea cheii o dezleagă în mod indirect, prin interpunerea unei alte piese albe pe linia de legătură, dînd naștere la amenințarea cu mat prin piesa dezlegată. Negrul, în apărare, capturează una din cele două figuri albe devenite semilegate, dar își autoleagă figura legătoare, care evacuează totodată linia de acțiune unei a treia figuri albe spre un cîmp tematic din zona R negru, permițînd astfel un mat nou cu figura albă pe linia de legătură.

Și de această dată majoritatea concurenților au reușit redarea cît mai reală a temei HOCHBERGER prin jocul tematic prezentat în diagramele trimise, dar au apărut unele inexactități în ceea ce privește plasarea celorlalte piese care participă la realizarea temei.

La problema IX, majoritatea participanților au reușit să obțină rezultate deosebite, remarcîndu-se în mod special V.Petrovici și C.D.Ciobanu pentru diagramele respective (vezi pagina următoare). V.Petrovici a introdus o variantă foarte frumoasă: 1...Ce5 2.d:e5, precum și 1...C:d4 2.Dc6. C.D.Ciobanu, de asemenea foarte inspirat, a căutat și a găsit variante de efect: 1...Ce5 2.d:e5 și 1...c5 2.d:c5, precum și 1...C:d4 2.Dc6, dar a anulat varianta 1...Tc7 2.N:c7. Au fost penalizați R.Drăgoescu și Gh.Nica pen-

tru trimiterea cu întârziere a reconstituirilor.

La problema X, deasemenea o surpriză plăcută, dat fiind obținerea punctajului maxim de către participanți, excepție făcând Cr.Niculae care a prezentat o dublă soluție prin 1.D:f7 (am. 2.D:g6 și Cg5).

Atragem atenția cu această ocazie că întârzierile se penalizează, iar dacă timpul este cu mult depășit nu se mai iau în considerare.

V.Petrovici(Buc.) C.D.Ciobanu(Timiș)

24

(12+9)

24

(13+9)

Cîmp tematic - e6

Remarc cu deosebită plăcere că participarea la acest concurs tematic-instructiv se bucură de multă apreciere. Sper că în viitor să devină și mai atrăgătoare pentru toți acei care îndrăgesc și vor să se dedice șahului artistic.

tistic.

SITUATIA PUNCTAJULUI

Numele și pronumele	PROBL.		Tot. pun- cte	Tot. pre- ced.	To- tal g-1
	IX	X			
1.V.Ionescu-Piatra Neamț	25	25	50	205	255
2.P.Popa - București	25	25	50	200	250
3.C.Albișoru - București	25	25	50	195	245
4.V.Petrovici - București	45	25	70	150	220
5.Cr.Niculae - Rădoiești	25	15	40	175	215
6.R.Drăgoescu - București	20	20	40	175	215
7.Gh.Nica - București	20	20	40	175	215
8.M.Tancău - Bacău	25	25	50	165	215
9.P.Racolța - c. Seini	25	25	50	160	210
10.L.Redlinger - București	25	25	50	145	195
11.Gh.Raia - Oravița	25	25	50	125	175
12.C.D.Ciobanu - Timișoara	40	25	65	80	145
13.A.Cioranic - Tîrgoviște	25	25	50	10	60

Propunem, în continuare, două probleme tratînd o nouă temă.

XIII. În poziția inițială: 1...D:g4+ 2.C:g4# și 1...N:c6+ 2.C:c6#. Soluție: 1.Ng6!(am. 2.d4#).

În urma acestei amenințări apare jocul pieselor negre semilegate, albul avînd în poziția inițială, sau după efectuarea cheii, două piese legate:

1...Cdb5 2.Te6#, dezlegînd Tc6; 1...Ccb5 2.Tc5# - cu același efect negativ; 1...Ce6 2.De4#, dezlegînd Dg4; 1...Cf5 (cu același efect negativ) 2.Df4#. Avem deci tema HUME.

XIV. 1.Na3! (am. 2.Tb4#) Ce4 (dezlegînd De3) 2.Dd3# 1...Ce6 (același efect negativ) 2.Dd3#; 1...Ne4 (dezlegînd De3) 2.Db3#; 1...Nc4 2.Cd4#; 1...Cd3 2.Cc7#. Și aici avem tema HUME.

Reconstituiriile problemelor se vor trimite pe diagrame pînă la 31 decembrie 1977 (data poștei) pe adresa: Nicky GHERAN, 75648 - D-tru Petrescu, 79, bloc S.1, et.VII, ap.520, sector 5, BUCUREȘTI.

Erata. La ex. XII ultima variantă este 1...b2.

SCHIMBURI

Mihai Păduraru, B-dul C.Brîncoveanu 120-122, bloc 34, sc.A, ap.17, cartier Berceni, 75544-București-61 oferă I.Averbach „Lerbuch der Schachendspiele” 2 vol. 1974, A.Kotov „Lerbuch der Schachstrategie” 2 vol. 1974 și Turneul candidaților din 1974 (l. rusă); dorește în schimb: TMDS vol.2, P.Keres:Teoria deschiderilor (2 vol.) Lisițyn: Finaluri în partida de șah, Mih. Rădulescu: Finaluri complexe în șah.

Anton Sperdea, căsuța poștală 29, 2750-Hunedoara, oferă „Mate in thres moves” de Brian Harlei și Studii de H.Kasparian (l.rusă) 1972; dorește: Album FIDE - 1968 - 1970, „555 studii-miniaturi” de Kasparian, Studii de șah „Dominația” vol 2 de H.Kasparian precum și „Studii” de Ghia Nadareishvili - 1976.

DEZLEGĂRILE din acest număr se vor trimite pînă la data de 1 mai 1978.

Rugăm insistent a nu uita să semnați descifrabil toate filele cu dezlegări notate clar și complet !

STUDII INEDITE

ARBITRII: Ing. Constantin PETRESCU și Ervin IANOSI.

122.

123.

124.

Ernest POGOSIANT Nik.E.SVIRIDENKO

Dmitrii KASEKO

Moscova

(U.R.S.S.)

(U.R.S.S.)

(4+3)

(4+5)

(4+6)

125.

126.

127.

Ioan MIRCIOIU

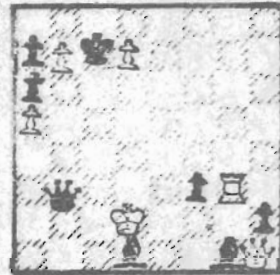
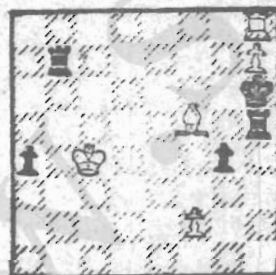
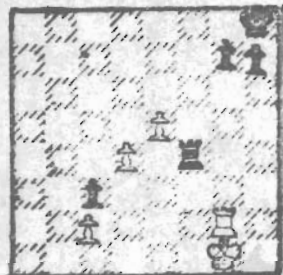
Virgil NESTORESCU

Ivan MIROENKO

Brașov

București

(U.R.S.S.)

(5+5)

(5+5)

(6+8)

La toate studiile alb joacă și câștigă

~~~~~

DEZLEGARI DE PROBLEME din NR.25

=====

751(Szoghy). Intenție: 1.Cb6+(deodată apar patru cîmpuri de refugiu p-tru R negru) Rc5/Rc6/R:e6/Re4 2. Db5/Dc8/Dc4/Db7+.Dinamismul damei și varietatea maturilor pe care le dă compensează șahul din prologul soluției(LR). Dar merge, spre regret, și 1.Db7+ R:c4/R:e6 2.Rf5/Cd4(E7)4.(2+2 puncte). 752(Stoica). 1.Ne4! e5 2.Rd1 Tb5(d7)+ 3.Rd6(c5)+ Tb7 4.Rc6 Te7(4...Tb6+

128.

Filip BONDARENKO
(U.R.S.S.)

(3+4)

129.

Virgil NESTORESCU
București

(3+4)

130.

Emilian DOBRESCU
București

(6+8)

Alb joacă și face remiză

5.Rc7+)5.f:e7 f5 6.e8D,T+. Nu pe căi nebatătorite, totuși plăcut(LR).(5 pcte). 753(Bajtay). Intenție: 1.N g7 Rc8 2.Nf6 Rc7 3.e8C+ Rc8 4.Cd6+ Rc7 5.Cc4 Rc8 6.N e7! Rc7 7.Cb6 N:b6+. Dar merge și 1.Nd5 Rc8 2.Ng7 Rc7 3.Nf8 Rc8 4.e8D,T+ Rc7 5.Nc5 b:c5 6.Da8 c4 7.N:c4 b6+. Admite și o soluție în 6 mutări: 1.Nf6(g7) Rc8 2.Ng7(h6) Rc7 3.Nf8 Rc8 4.e8D,T+ Rc7 5.Nc6 b:c5 6.b6 N:b6+ (5+5+5 pcte.). 754(Cerniavski). I. 1.Rf6 Ne8 2.Ne7 Tg6+; II. 1.Rf8 Nb3 2.Ne7 Tg8+; III. 1.Nc7 Te5+2. Rd8 Te8+.(2+2+2 p.). 755(Rusenescu). A. 1.e5 Cf8 2.e4 Td5+; B. 1.f2 Ce2 2.f3 Te5+; C. 1.f5 Td4+ 2.Re5 C:c6+ O foarte reușită folosire a rotirii tablei!(2+2+2 p.). 756(Moutecidis). Intenție: I. 1.T:f5 Nb2 2.Tf2 Cb3+; II. 1.N:d4 Tf3 2.Ne5 Ce3+. Dar merge și 1.T:f5 Cf3+ 2.Te5 N:e5 sau 1.Re5(m) Cb6+ 2.Re6 Cg7+, sau 1...Ce7 2.Rd6 Cb5+(2+2+2+2+2 pcte). 757(Lindner). A. 1.N:d5+ Re5 2.Nc4+ Cd5+; B. 1.T:d5+ Re6 2.Tb5+ Cd5+. Tema SWITCH-BACKrealizată strălucit(GhR)(2+2 p.). 758(Tancău). Intenție: 1.Ce6 Rg4 2.Tc5 Rf3 3.Ne5 Re3 4.d6 Rd3 5.Dc6 e4+, dar merge și 1.Rd(c)6 (sau 1.Cb3/m e4+ 2.Rd6 e5+ 3.Re7 etc.) e4 2.Re(b)7 e5 3.Kd(c)8 e6 4.Df7+ e:f7 5.m (Rd8) f8D+(5+5+5 pcte). 759(Tancău). Joc ap.: 1...a2+; N:g4 2.D:e2/Nd3+, 1...Cc4 2.Df5+. Sol.: 1.C:d3! (m 2.T e5+) Cc4/T:a3 2.Cf2/D:e3+. În două faze, cu trei variante fiecare, două mături sînt transferate și tot două mături sînt schimbate!(VI). Relativul echilibru materi-

PROBLEME INEDITE

ARBITRII: la 2~~4~~, 3~~4~~ și mai multe mutări : Milan VELI-MIROVIC (Jugoslavia), Feerice: Eugeniuș IWANOW (Polonia).

837.

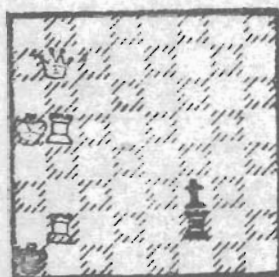
R. ALIOVSADZADE & Nicolae D. LENȚA
M. VAHIDOV (URSS)

838.

Iași

839.

Nicky GHERAN
București

2~~4~~

(4+3)

2~~4~~

(6+6)

2~~4~~

(4+7)

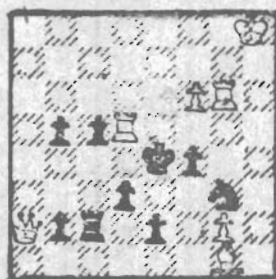
al și structura dinamică a majorității pieselor crează o tensiune creatoare pe tablă (LR). (1+2 p.). 760 (Cerniavski & Ședei). 1. Da8? (m 2. Da1~~4~~) Tg3/Cd1 2. Ne5/T:e4~~4~~, dar 1...Cd3!; Sol.: 1. Nb4! (m 2. Nc3~~4~~) Tg3 2. Td6~~4~~ - tema IANODCIC; 1...Cd1/Te6+ 2. T:dl/C:c6~~4~~. Motivate multilaterală a prezenței D albe la h8, atât în cursă, cât și în soluție (LR). (2+2 p.). 761 (Mikan) Intenție: 1. Rb7 (m 2. Tc6! și 3. Dc4~~4~~, iar la R:d4 3. Ddl~~4~~ - mat model), 1...Ne6 2. Db5+ R:d4 3. Ne5~~4~~ - model; 1...R:e6 2. Dc4+ Rf6 3. Ne5~~4~~ - al treilea mat model. În să merge, spre regret, atât 1. Ne5 (m 2. Da2+) R:e6 2. Dc4+ Rd7 3. Dc8~~4~~, 1...b3 2. Tc6(a6) etc., cât și 1. Da2+ Rd4 (1...b3 2. D:b3+) 2. Nb6+, sau 1. Te5+ R:d4 2. D:e3+. (3+3+3+3 pte.) 762 (Drăgoescu). 1. Da3! (Zugzw.) clD/clC 2. Dd3/Db2~~4~~ - tema ROPKE; 1...c5/N:f3/Nm 2. T:d5/C:f3/Ce4~~4~~. Un Meredith în care economicitatea se îmbină fericit cu funcționalitatea (LR). Cheia interesantă fiind că dezleagă pionul care poate promova (GhR). (2 pte). 763 (Stepanian). 1. Tf5! (m 2. Df7~~4~~, dar și Nd5~~4~~) R/N:f5 2. Dg4/Dg8~~4~~, 1...N:c5 2. De5~~4~~. Era mai bine fără amenințarea dublă! (2 p.). 764 (Satanovski). 1. De2? (m 2. Da6~~4~~) dar 1...Tc4!; 1. Dh1? (m 2. Dc6~~4~~), dar 1...Cg2!. Solu-

840.

S.A.KORNEV & A.
AGARKOV (URSS)

2½ (9+6)

841.

Gheorghe CALIMAN
Sîngeorgiu-Pădure

2½ (7+9)

842.

Nikolai KULIGHIN
(U.R.S.S.)

2½ (7+9)

ția: 1.Dh3! (m 2.Cd4) Cg4:f5 2.Db3/D:f5, 1...T:h3 2.Cd5. Schimbarea maturilor în trei faze(2+2+2 p.). 765(Marysko). 1.Cb7! (m 2.Cc5) T:f5/C:d3/C:e3 2.Ng2/Dh1/Td4.(2 p.) 766(Udartev). Intenție: 1.C:f4?(Zgz) dar 1...C:b2!; 1.N:f4!(Zgz), realizînd tema RICE, dar merge simplu 1. 1.Cc1 cu am. imparabilă 2.D:b3 (2+2+2 pcte). 767(Căliman). 1.Cb4! (m 2.Cd3) R:e5(cu autolegarea a patru figuri negre!) 2.b8D,N - varianta foarte frumoasă(VI); 1...T:b4/C4c5/C6c5 2.Tf5/h:g3/Cd5.(2 p.) 768(Sușkov & Fokin; 10+11 fig.). Intenție: 1.Dh1 (m 2.Dd1), dar 1.Df5(m 2.Dd3) de asemeni dezlegă problema.(2+2 p.) 769(Amirov & Vladimirov). Intenție: 1.Ta4(2.c4) D/T/N/C:c3 2.D:h1/Cb4/D:g8/Cf4. Dar admite și alte soluții: 1.Dg5(2.Ne4); 1.Td4+; 1.D:g7+(2.D:d7/D:g8/Df7).(2+2+2+2+2 pcte). 770(Gandev & Alaikov). Intenție: 1.Cd:f5 (m 2.T8d5 sau Ce4; nu 1.Cg:f5? cu am. 2.De5 sau Ce4, dar 1...Te3!) D:b7 2.D:c2, dar merge și 1.Dg2(cu am.2.Tc4/Dc6 și Dd5).(2+2+2 pcte.). 771(Alievadzade & Vahidov). 1.re4 (m 2.f:e5) Nc3 2.Td4(N-T); 1...T:e3 2.f5(T-P); 1...f6 2.Cf8(P-C); 1...Cg6 2.D:f7(C-D); 1...D:e3 2.Nc4(D-N). O procesiune ciclică a pieselor negre - albe(2p) 772(Koder). 1.Nb8? (m 2.Cc7) dar 1...De7!; 1.Da7!(m 2.Cb6) D:a8/T:c4 2.f:e4/b:c4, 1...Td:c6/Tc:c6 2.Ce3/Dd4.(2+2 pcte). 773(Petrov). R.R:e7! (m 2.Nd6) Un record: prin cheie R alb se expune la nu mai puțin de șapte șanuri ale pieselor negre urmate de totațtea

843.

V. G. KOPAEV
Moscova

844.

Evghenii PETROV Leonid MAKARONET
(U. R. S. S.)

845.

2/ (8+9)

2/ (9+8)

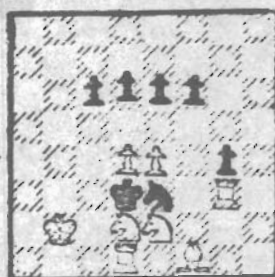

2/ (7+11)

maturi diferite ușor de găsit. Lu merge 1.Td6? Dh3! nici 1.N:e7? C:f3! (2 p.) 774(Tolstoi; s-a omis pionul alb la h2 din care cauză mergea

o soluție simplă: 1.Th2 și 2.Td2). 1.Ta3!(Zugzw) c5 2.Ce5+ Rd4 3.Cc6; 1...d5 2.Ce2+ Re4 3.Cg3; 1...e5 2.Cd2+ Rd4 3.Cb3, 1...f5 2.Cd5+ Re4 3.Cf6. Un mecanism interesant cu 4 autoblocări provocate de cei patru pioni negri și cu jocul alternativ al celor două baterii albe ale cailor. Același mecanism găsim și la problema alăturată, la care sînt tot 2 baterii, însă una ortogonală, iar cealaltă diagonală (3 p)

Samuil LEITES
"Problem", 1961
Menț. onorab. 1

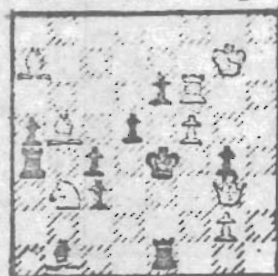
775(Rusenescu). 1.a:b4! (m 2.D:c3+ 3. Rd1 3.Cf2 - mat model) b5 2.Dd3(3. 1.Rb3!(Zgz) De2) Nd1 3.D:c3 - model; 1...c2(Nc2) 2.De3+ Rd1 3. Cf2; 1...T:c6 2.Cf4! (2.Cg1? Nd1!) și 3.Cg2. O problemă ceahă cu trei maturi model și cu autoblocări îndepărtate. Are încercări foarte înșelătoare: 1.Dd3? N e5 2.Dc2 c:b2! și 1.Cf2? b5! 2?(AM). Un joc fin(VI)(3 pte). 776(Stigneeve). 1.Ta5!(m 2.T:b5) Nd3 2.Dh8 (3. Dd4) f6 3.Dg8, dar ,dar 2...Rc4(Ng7) 3.?. 1.b5! (m 22.Nc4+ b:c4 3.Ta5) 1...Td3 2.Ta5, iar la 1...Nd3 2.D

846.

--- 847.

848.

Iurii SUŠKOV & Valentin RUDENKO Marcel I. TANCĂU
I.FOKIN(Leningr.) Dnepropetrovsk Bacău

2# (8+10)

2# (10+8)

2# (9+10)

h8 Ng7 3.Da8#. O frumoasă demonstrație în jurul punctului d3!(LR).(3+3 p.). 777(Nestorescu). 1.Tc3! (∞

V.NESTORESCU
versiune

3# (13+10)

2.Cc2+ Re5 3.Cd3# Re5 2.Cd3+ Rd4 3.Ce2#, 1...Ne4 2.C:e6+ D:e6 (2...Re5 3.d4#) 3.Cf3#, 1...Nf4 2.Cf3+ D:f3 3.C:e6#, 1...De4+/N:c4/f5 2.Na6/Cf3+/Dg7+ etc. Dezlegătorii au descoperit soluții marginale: 1. Ce2+ Rc4 2. Tc3+ Rb4 3.Ca6(d3)# și 1.Nd3(2.Ce2#) N:c4 2.Cf3+ Rd5 3.Dc6#, 1...Ne4 2.T:c4+ etc., care soluții sînt evitate în versiunea propusă de autorul problemei (vezi diagrama alăturată).
1.Dd7!(2.Ce2+)Nf4 2.Cf3+, 1...Ne4 2.Ce6+, 1...N:c4 2.Cf3+, 1...Dc4+ 2.N:D
778(Kornev & Agarkov). Intenție: 1.Cc7!(∞ 2.C:d5+ C:d5 3.N:e5#) g:f6 2.T:f6+etc., 1...Tc5! 2.C:e5 (3.Dd2 mat) Tc2 3.C:d3#, dacă 2...T:e5+ 3.N:e5#; 1...Td5! 2.T:e5! (2.C:e5? N:b6!) cu am. 3.Ce6#, iar la 2...T:b6 3.Te4#; 1...Thd8 2.Cg5! (3.Ch3#) e4 3.T:e4#. Dar merge, spre regret, și 1.C:e5 (∞ 2.Dd2#) d2 2.De2! și 3.De3# sau De4#; sau 1.Ne5+ T:e5+ 2.C:e5 și 3.Dd2#(3+3+3 pcte). 779(Manolescu). 1.Tc3! (∞ 2.Cg5+ Rd4 3.T:d5 mat) Nc6 2.g:f4 (3.D:e5#) C∞ 3.Dd4#, 2...Cf3! 3.Te3#; 1...Nf7 2.C:g4 (3.D:e5#) C∞ 3.Cg5#, 2...Cf3 3.e:f3#. Nu merge 1.d4? (∞ 2.D:e5#) din cauza 1...Cd3! 2.T:d3

849.

Constantin AVRAM
Bacău

850.

Rosario NOTARO
(Italia)

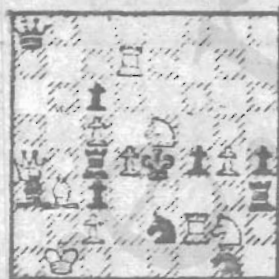
851.

Mihail SATANOVSKI
(U.R.S.S.)

2# (10+9)

2# (11+8)

2# (11+11)

D:e2! 3.? Soluția și amenințarea foarte bine ascunse. S-ar putea obiecta dificultatea mare a soluției care pretinde parcurgerea tuturor încercărilor spre a verifica inexistența soluțiilor duble(LR)(3 pcte). 780(Lapedatu). 1.Ne4! Rd8 2.Nc6 Rc8 3.Cd5 Rd8 4.Tb8 mat; 1...Rf8 2.Ng6 Rg8 3.Cf5 etc. Motivare excelentă pentru cheia 1.Ne4!(LR). Un „Baby” aristocrat foarte bun!(AM)(4 pcte). 781(Kulighin). 1.Tc7 (= 2. Ta7) Df7! 2.Tc4+! d:c4 3.Cc5+ Rb4 4.Ca2#. Splendide sînt devierea damei, sacrificiul turnului și mat model cu cei doi cai(LR)(4 pcte). 782(Speckmann). 1.Rb6+ Rb8 2.Nf5 Ra8 3.Cc5 Rb8 4.Ca6+ Ra8 5.Ne4#. Iar un „Baby” aristocrat.(4 pcte). 783(Grigorian). 1.Cb6 Re5 2.Cd5 Re4 3.Ce3 Re5 4.Cg4+ Re4 5.f3# - mat model. „Baby” cu o manevră frumoasă a calului(CN). Dificilă!(GhR).(4 pcte). 784(Pypa). 1.c8D Ra4 (1...Rb4 2.Dc6 R# 3.Db7 Ra4 4.Db6 Ra3 5.Da5#. Duel D-R fără complicații(LR).(4 pcte). 785(Kuznetov). 1. Na5! (= 2.Nc7+ Nd6 3.N:d6# Nd6 2.Nb6 (3.Nd4#) Ce2 (2...Db2 3.Te6+ N:e6 4.Dg3+ Tf4 5.Dg7+ Tf6 6.Cg6#) 3. Te6+! N:e6 4.N:d4+ C:d4 5.Dg3 Tf4 6.Dg7+ Tf6 7.Cg6#; 1...Cf6 2.Nc7+ Nd6 3.N:d6+ R:d6 4.Tăf6+ Re7 (4...R# 5.Rg7 Tg4+ 6.C:g4+ N:g4 7.Cg6#, iar la 4...Rc7 5.Da7+ Rd8 6.Ce6+ N:e6 7.Tf8#. Splendidă „îngroparea” treptată a regelui negru! O problemă de mare dificultate(LR).(6 pcte). 786(Makaroneț). 1.Db6! (= 2.D:

852.

Vlad.STEPANIAN

(U.

853.

Nik.I.MIRONENKO

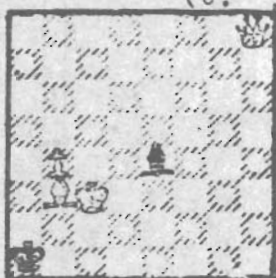
(R.

S.

854.

Viktor KICIGHIN

(S.)

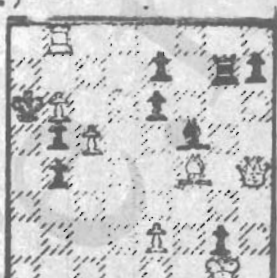
(4+2)

855.

(5+2)

856.

(7+9)

857.

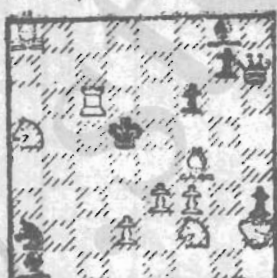
Stanislav TOLSTOI Mihail KUZNETOV Mircea MANOLESCU

(U. R. S. S.)

București

(5+12)

(9+8)

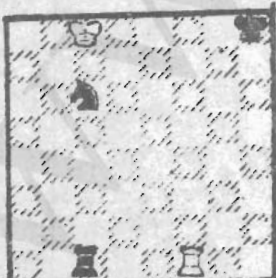

(12+9)

La toate problemele mat în 3 mutări

~~~~~

:e3+ N:e3! Cc5 2.Db8+ C:b8! 1...Cd4/Cd6 2.Dc5+/D d4+ etc. Complicata construcție și frumoasele maturi-ecou dau problemei "seriozitatea" unei ortodoxe(LR) Nu 1.D:c6? din cauza g2+!(2 pte). 787(Adedasni) 1.R b7 Th5 2.Tg5 Th1 3.Tgl Th7+ 4.Ra8 Ta7! Un "Qui pro quo" plin de inventivitate(LR). Cum observă maestrul E.I.Umnov, în poziția finală de mat, T alb la g1 rămâne inoportun. Acest defect de construcție este evitat în versiunea alăturată având soluția: 1.Rb7 Tc5 2.Tf7! Th5 3.Th7+ T:h7+ 4.Ra8 Ta7!.(4 pte).

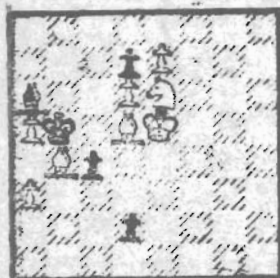

858.

859.

860.

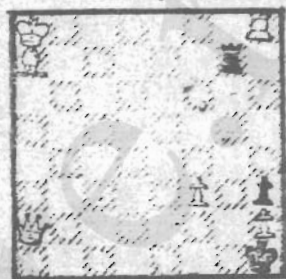
Vladimir A. BRON Valentin RUDENKO Adrian LAPEDATU
(U. R. S. S.) Mediaș

3/4 (8+5)

3/4 (9+12)

4/4 (6+3)

788(Parhomenko). A. 1.Re5 Rg7 2.d4 Df6; B. 1.Rd3 D cl 2.d4 Nf3 pat! Dificilă!(CN)(2+2 pcte). 789(Ghe-
ran). I. 1.Ral Cc3 2.Tbl T:bl; II. 1.Nal Rdl 2.Tb2 Cc3, în această soluție T alb rămîne de prisos!(2+
+2 pcte). 790(Notaro). A. 1.Cg6 Tc4 2.C4e5 Cg7; B. 1.Cg6 Tc6 2.Ch4 Cg3. Elementul - ecou realizat sur-
prinzător(LR)(2+2 pcte). 791(Vlad). Intenție: I. 1.C d6 C5:f3 2.Cc4+ Ce5; II. 1.Ce3 C2:f3 (dar și 1...C2 c4 2.Nc6) C2:f3 2.Cc4+ Cd2. Merge însă și 1.Dal(d1, el,gl) Cdc4 2.Nd5(c6) N:N(2+2+2+2 pcte). 792(Novi-
kov). I. 1.blN Nd4 2.Nh7 Cf5 3.O-O Ch6; II. 1.h1N N f4 2.Nb7 Cd5 3.O-O-O Cb6. Ecou-octet realizat cu ma-
estrie(LR)(3+3 pcte). 793(Sidorenko). Intenție: 1. T f5 Nb2 2.Rd6 Cc2 3.Re5 Ce4+ 4.Rf4 Cg5 5.Ce5 Ncl. E adevărat că tabloul de mat este ideal, însă acest ta-
blou nu este unic și poate fi realizat numai în 4 mu-
tări: 1.Te3+ Rg/h4 2.Rc/d6 Rg5/4 3.Rd5 Rg4(Ng7) 4.Re4 Cc3! Un alt tablou de mat se poate obține în 5 mut.
pe altă cale, cu mai multe intervertiri de mutări: 1.R c6(Td5,Te4) Rg4(Nd4,Ne5+) 2.Rd5 Ng7 3.Re4 Nh6 4.Td5 N f4 5.Td4 Cc3(4+4+4+4 pcte). 794(Mironenko). 1.clN h4 2.Ng5 h:g5 3.elC! g6 4.alT g7 5.Ta5 g8D 6.Ra4 Tc4. Promoțiile pionilor precis motivate și într-o ordine obligatorie, cu "excelsior" alb. Un Meredith fără fi-
guri și dificil.(AM)(5 pcte).

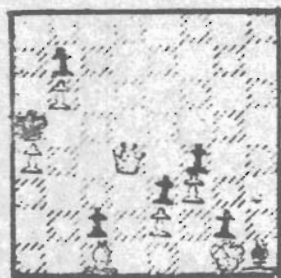
861.

Vladimir I. PYPA Talip H. AMIROV
(U. R. S. S.)

862.

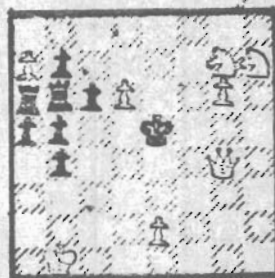
Radu DRAGOESCU
București

863.

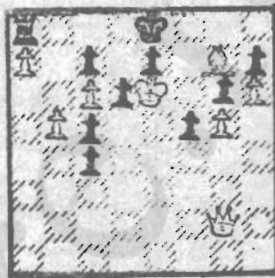
4/

(7+7)

4/

(8+8)

4/

(8+10)

DEZLEGĂRI DE STUDII din Nr.25

110(Dobrescu). 1.Te7 Rc8 Cel mai bun răspuns; la alte continuări câștigul se obține mai ușor. Astfel, dacă 1...h3(Ra8) 2.Rb4 Cc2+ 3.Rc3 urmat de 4.Rb2 cu câștig de figură; la 1...Cc2 2.Nh2+ Rc8 (2...Ra6? 3.Nb8) 3.Tc7+ Rd8 4.Tb7 Na2(Ca3) 5.Tb2/3; 1...Nc2 2.Nf4+ Ra6 (2...Ra8 3.Rb6 Cc4+ 4.Ra6, iar dacă 2...Rc8 3.Tc7+ Rd8 4.Rb4) 3.Rb4 Cb1 4.Ne3; 1...Nd3 2.Nf4+ Rc8 3.Te3; 1...Nf5 2.Nb6+ Rb8 (2...Rc8 3.Rc6) 3.Rc6 4.Tb7+ Rc8 5.Tc7+ Rb8 6.Na7+ Ra8 7.Ng1 Ne4+ (7...Rb8 8.Nh2) 8.Rb6 Rb8 9.Nh2; 1...Ng6 2.Nf4+ Rc8 3.Tc7+ Rd8 4.Ta7 Cc2 5.Rd6 Re8 (5...Rc8 6.Re7, sau 5...Ne4 6.Td7 Rc8 7.Re7 și 8.Tc7+) 6.Te7+ Rd8 (6...Rf8 7.Nh6+ și 8.Tg7+) 7.Tg7 Ne8 8.Ng5+ Tg8; și în fine, dacă 1...Ra6 2.Nb8 Cb5 3.Te6+ Ra5 4.Tel Nc2 5.Tal+ Na4 6.Nf4 și 7.Nd2+. 2.Nf4 (2.Rc6 Ng6 și 3...Nh5) Nf5 3.Tc7+ Rd8 4.Ta7 Cc2 /Cb1 5.Rd6 Re6 (5...Rc8 6.Re7; 5...Ne4 6.Td7+ Rc8 7.Re7) 6.Te7+ Rf8 (4...Rd8 7.Tf7) 7.Nh6+ Rg8 8.Re5! Nd3 (8...Nh3 8.Rf6 și 10.Rg6) 9.Tg7+ Rh8 10.Tc7/Tb7(în funcție de mutarea a 4-a a negrului) h3 11.Rf6 Ce3/Cd2(pt a împiedica Ng7+) 12.N:C h2 13.Nd4/Nc3 h1D 14.Re6+ Rg8 15.Tc/b8+ Rh7 16.Th8+ și câștigă. 111(Pogosianț). 1.Cd6 +!! (1.e:f4? f2 2.Cd6+ R:f4! 3.Cc4+ Rf3 cu remiză; 1.N:f4? f2 2.Cd6+ Rd5 =) R:e3 2.Cf5+ Re2 (2...Re4 3.Cg3+

864.

Milos MARYŠKO
(Cehoslovacia)

Aj.2# (2+4)

B/ Nd8→d1

865.

Josef BAJTAY
(Ungaria)

Aj.2# (4+5)

B/ Ne7→d5

866.

Samile ADE DASNI
(U.R.S.S.)

Aj.2# (4+5)

(2.1.1.1)

Re3 4.Nb6#) 3.Cg3+! (3.Cd4+? Re1 =; 3.N:f4? f2 4.Cg3+ Rf3 5.Nd6 Rg2=) Re3 (3...Rf2 4.N:f4 Rg2 5.Rd2 f2 6.R e2 și câșt.) 4.Nb6#, sau 3...Re1 4.N:f4 f2 5.Nd2# - ambele mături regulate. Dacă la 1.Cd6+ negrul va juca 1...Rd5, atunci 2.e:f4 f2 3.Cf5 f1C 4.Rd3 și câșt. 112(V.Kovalenko). 1.Rb2 (1.e:d5? Rb7 2.Rb2 Rb6! 3.R c3 Rc5! cu remiză) Rb7 2.Rc3 (2.e5? d4! 3.Rb3 Rc6 4. Rc4 d3! 5.R:d3 Rd5 6.e6 R:e6 7.Re4 g6 =) Rc6 3.Rd4 d: e4 4.R:e4 Rd6 5.Rf5 Re7 6.Rg6 Rf8 7.Rh7! (altfel va urma 7...Rg8 cu remiză) Rf7 (7...h5 8.Rg6 h4 9.g4 Rg8 10.h3! Rh8 11.Rg5 Rh7 12.R:h4 Rh6 13.g5+ Rg6 14.Rg4 R f7 15.Rh5 Rf8 16.Rg6 Rg8 17.h4 Rh8 18.Rf7 Rh7 19.h5 R h8 20.h6! și câștigă; dacă 8...Rg8 9.R:h5 Rh7 10.Rg5 Rg8 11.Rg6 Rh8 12.Rf7 Rh7 13.g4 Rh6 14.h4 Rf7 15.g5 și câștigă) 8.g4! (8.h4? h5! cu remiză; 8.h3 h5 9.h4 g6 =) 8...Rf6 (8...h5 9.g5! h4 10.h3! Rf8 11.g6 +) 9.h4! (poziția zugzwang-ului reciproc; 9.h3? Rg5 10.R: :g7 h5! =) 9...Rf7 (9...h5 10.g5+ și câșt.; 9...g5 10.h5! Rf7 11.R:h6 Rf6 12.Rh7 Rf7 13.h6! ±) 10.g5 h5 (10...h:g5 11.h:g5 g6 12.Rh6! Rf8 13.R:g6 Rg8 14.Rh6 Rh8 15.g6 Rg8 16.g7 ±) 11.Rh8! (Zugzwang; R alb a călătorit de la a1 la h8!; 11.g6+? Rf6 și negrul câștigă) 11...Rg6 12.Rg8 și câștigă. Un studiu valoros pt teoria finalurilor. Albul câștigă avînd posibilitatea să forțeze poziția de Zugzwang atît de necesar în finaluri de pioni (CP). 113(Sviridenko). În fața amenin-

867.

Dieter MÜLLER
Rep.Dem.GermaniaAj.2# (4+5)
Duplex

868.

Gheorghe SZONDY
LugojAj.2# (5+8)
B/ Pe5→f5

869.

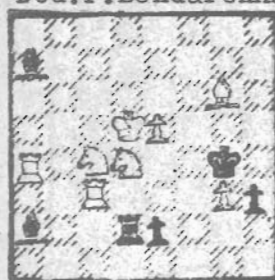
Petko A. PETKOV
SofiaAj.2# (5+10)
(2.1.1.1)

țării imediate de mat, albul trebuie să procedeze energic: 1.h6+ (1.T:g3? Dd6 2.Rh2 D:g3+ 3.R:g3 h3 și pionul se transformă; dacă 2.Tf3 Dd1+ 3.Rh2 D:f3 etc, dar la 2.Th3 Dd1+ 3.Rh2 D:g4 4.Tg3 D:g3+ și câștigă) Rf8 2.Tf3+ Re7 3.Tf7+ (dacă 3.h7 Dd1+ 4.Tf1 Dd4+ 5.Rh1 Dg7 6.Cf6 Dd6+ urmat de mat, iar la 5...Cf2 6.g:f2+ T:f2 7.Dg7 cu câștig) R:f7 4.Ce5+ Re7 5.C:d7 b3 6.Cb6 b2 7.Cd5+ Rf7 8.Cc3 Rg6 9.Rf1 R:h6 10.Re2 Rg5 11.Rd3 Rf4 12.Cb1 Re5 13.Cd2 Rf4 14.Rc2 Re3 15.Cf3 Rf2 16.Ch4 și câștigă. 114(I.Kovalenko). 1.Tg8 (am.2. T:g7) Te6+ 2.Rd7 Tg6 3.Rc8 Tc6+ 4.Rb7, cu următoarele ramificații ale soluției: I. 4...Tg6 5.Ra8!! Rd5(sau 5... Rd6 6.T:g7 Tf6 7.Tg6! Re7 8.T:f6 și câșt., dar la 5...a4 6. T:g7 Tf6 7.Tg5+ Rb4 8.T:g4+ Rc3 9.Tf4! etc) 6.T:g7 Tf6 7.c4+!! Re6 8.Tg6 R:f7 9.T:f6+ R:f6 10.c5 a4 11.c6 a3 12.c7 a2 13.c8D 14.Dh8+ și câștigă;

II. 4...Nh6 5.Tg5+!! N:g5 6.f8D+ Td6 7.Dc8+ Rd5 8.Df5+ Rc4 9.D:g4+ Td4 10.D:g5 a4 11.Dc1 și câștigă
Mai sînt și variante ecou: 4...Tb6+ 5.Ra7 Tg6 (5...N h6 6.Tg5+ N:g5 7.f8D etc.) 6.Ra8 etc. 115(Kicighin). 1.a7 a2! 2.Tg1 (dacă 2. R:a2? T:b5+ 3. Ral Ta5+ și câștigă) Ta3 3.b6 Rc8 4.C:d6+! e:d6 5.Tg7 Nd7 6.Tg8+ Rb7 7.Tb8+ și câștigă.

870.

R.FEDOROVICI &
E.SOROKIN(URSS)
Ded.F.Bondarenko

Aj.2 $\frac{1}{2}$ (2111)(8+6)

871.

S.SINAKEVICI &
I.FOKIN
Leningrad

Aj.2 $\frac{1}{2}$ (2111)(5+10)

872.

M.NOVIS & F.SONNEN-
FELD (Brazilia)
Dedic.J.Hartong/75!

Aj.2 $\frac{1}{2}$ (7+11)

873.

Albert GRIGORIAN
Erevan

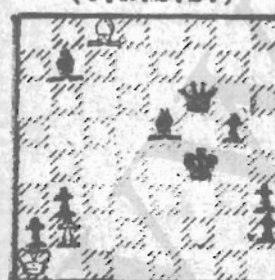

Aj.3 $\frac{1}{2}$ (3+2)

2 variante

876.

Nikolai JARKOV
(U.R.S.S.)

Aj.5 $\frac{1}{2}$ (3+9)

874.

Cristian NICULAE
Rădoiiești

Aj.3 $\frac{1}{2}$ (3+3)

2 soluții

877.

Nandor BAND
(Ungaria)

Invers 3 $\frac{1}{2}$ (8+5)

875.

Zdenek LIBIŠ
(Cehoslovacia)

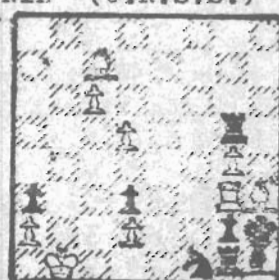

Aj.3 $\frac{1}{2}$ (3+4)

B/ Na8→a3

878.

I.BELIAKIN & KOP-
NIN (U.R.S.S.)

Invers 6 $\frac{1}{2}$ (9+8)

879.

Saturnin LIMBACH Zuleika EIVAZOVA
(Polonia) (Azerbaidjan)

Invers 9½ (8+3)

880.

Zuleika EIVAZOVA
(Azerbaidjan)

Inv.serial 15½

881.

Paul MOUTECIDIS
(Grecia)

Aj.2½ (6+10)

Incepe albul și a- Zeropozitie
jută pe negru(5+2) a/Te→d6; b/Td→e8

CONCURSURI ANUNȚATE

Cupa TUNGSRAM. Fabrica de becuri în colaborare cu Federația Ungară de Șah organizează un concurs internațional de compoziție cu următoarele secții:

A. 2½ cu tema liberă. Jude: Ing. B. Formanek (Cehoslov.)

B/ Aj.2½ la care se admit gemeni, mai multe soluții de tipul Neumann, Barthelemy etc. Jude: M. Myllyniemi.

C/ Probleme cu mat în n mutări, cu orice condiții, dar fără elemente feerice, cu condiția ca piesele albe să formeze litera T (aprecierea estetică a literei fiind la latitudinea arbitrarului)! Jude: G. Jensch (Rep. Fed. Germ)

De la un autor, maxim 3 lucrări în fiecare secție, pe diagrame cu soluții complete, trimise până la 31 martie 1978 pe adresa: Magyar Sakkszovetseg 1055 Budapest V., Nephadsereg u. 10 (Ungaria), cu mențiunea pe plic: Cupa Tungsram. Se vor acorda câte 6 premii pe secție în bani sau obiecte pentru premiații străini. Cupa se va acorda participantului celui mai bine punctat la toate cele 3 secții. Rezultatul se va trimite tuturor participanților.

Redacția zîrului VILNA UKRAINA a organizat, cu prilejul aniversării de 60 de ani a revoluției din Octombrie, un concurs internațional de probleme cu 2½. Probleme originale, pe diagrame, în dublu exemplar, se vor

trimite pînă la 1 decembrie 1977 pe adresa: 29061 - Lvov, ul. Artema Nr.2, Redacția VILNA UKRAINA (U. R.S.S.). Se vor acorda 3 premii, mențiuni și o surpriză pentru cea mai bună miniatură. Arbitru: Nik.V. Cerniavski.

Ziarul KOMSOMOLSKI PRAPOR anunță al 8-lea concurs cu tema: Schimbarea facultativă la D. Gijobl
contrașahurile la R alb în probleme Svenska Dagbladet
me cu 2 $\frac{1}{2}$ (vezi exemplul de pe dia- 1932
grama alăturată). Premiul special
pentru cea mai bună miniatură, fi-
ind admisă schimbarea unui singur
mat. Problemele se vor trimite pînă
la 15 decembrie 1977 pe adresa:
KOMSOMOLSKI PRAPOR, 28400, Ivano -
- Frankovsk, ul. Ciapaev Nr.15 (U.
R.S.S.). Arbitru: N.Cerniavski.

Soluția exemplului: Joc ap.: 1...
N:c6/Nf7+ 2.C:c6/C:f7 $\frac{1}{2}$; Sol.: 1.C
e6! Td4/Tg5+ 2.Ce:d4/C:g5 $\frac{1}{2}$.

Concurs anual al revistei ROKADA pentru toate genurile - ortodoxe, hetrodoxe și studii. Diagrame, cu soluții complete, se vor trimite pe adresa: Joze Zunec Cecovje 58/c, 62390, Ravke-na-Koroskem (Jugoslavia).

Revista franceză DIAGRAMMES a deschis un concurs internațional de compoziție, în trei secții:

A/ pentru probleme cu 2 $\frac{1}{2}$, care urmează să fie trimise la adresa: J.P.Boyer, 38,rueLouis Blanc, 750-10 Paris,

B/ probleme cu 3 $\frac{1}{2}$, care se vor trimite la adresa: Claude Goumondy, 3, rue Championnet, 750-18 Paris.

C/ probleme heterodoxe - inverse, ajutoare și seriale, care urmează să fie trimise la adresa:T.Zeller 6,rue du Sundgau, 68-100 Mulhouse (Franța)

Jocul de șah este o formă a productivității intelectuale. In aceasta constă farmecul său deosebit !

C O D E X
=====P E N T R U C O M P O Z I Ț I A Ș A H I S T A
=====

Completări pentru regula de remiză la 50 mutări.

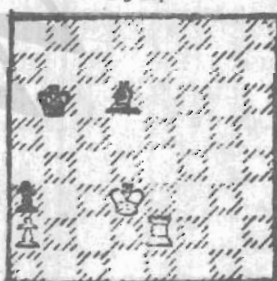
În /3/ art. 12, pct. 4 (pag.22) se redă în altă formulare, conținutul art. 12, pct. 4 din regulamentul F.I.D.E., punct reprodus de Codex, la comentariul (16). Adăugăm precizarea că numărarea celor 50 de mutări reîncepe de la fiecare apariție a evenimentelor specificate.

Problemistica, pe lângă cele două origini de numărătoare prevăzute de jocul practic și anume: avansul de pion și priza de piesă, introduce și o a treia - rocada. Este o particularitate justificată și specifică. În jocul de concurs, pozițiile la care se aplică regula de "50" sînt de obicei cu piese puține și este improbabil ca în asemenea finaluri să mai existe încă nefructificat dreptul la rocadă. În compoziții, diagramele conțin mult mai multe piese și ca atare și mai multe posibilități. Dar să memorăm că adăugirea respectivă este valabilă numai în șahul artistic.

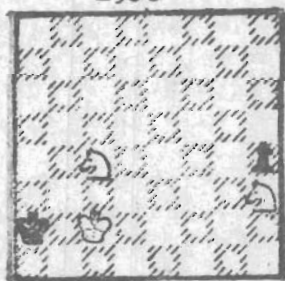
-n1-
T.R.DAWSON
„Problemist”, 1934

-n2-
Andre CHERON
1927

-n3-
Alexei A.TROIȚKI
1908

Vezi în text(4+2) Vezi text (3+3) 5/ (3+2)

Poziția prototip citată în Codex (diagr.-n1-) are textul: „S-au efectuat 48 de mutări fără prize, rocade sau deplasări de pioni”. Aceasta impune ca în soluție alb să joace în așa fel încît să forțeze u n a

din mutările condiționale de mai sus și cel mai târziu la a doua mutare, pentru a nu oferi negrului posibilitatea de a cere remiza. De aceea: 1(49).Ng2! Rf4 (1...R:g2 2.Tf1 etc. și și alb câștigă) 2(50).0-0+! și negrul va pierde, pe cînd la 2.Tf1+ negrul, ținînd cont de textul enunțului, poate pretinde remiza.

Am văzut că regulamentul de joc prevede posibilitatea exceptării anumitor poziții de la regula de 50.

Nici o federație însă nu și-a asumat răspunderea de a preciza care sînt aceste poziții. De altfel acest lucru este și foarte dificil. În /3/ se dau informativ următoarele situații conflictuale: RTN/RT, R2C/RP și diagr.-n2- unde piesele negre pot ocupa orice loc. Teoreticienii au dovedit, că nu orice poziție de acest fel necesită pentru câștig mai mult de 50 de mutări conforme regulei respective, prevederea însă trebuie să le înglobeze la general. De ex. în diagr.-n3- avem: 1.Cf4! h3 2.Cd3! h2 3.Ccl+ Ral 4.Cd2 h1d 5.Cb3#, dar dacă negrul ar fi la mutare matul e posibil numai la h8 și în 54 de mutări, dintre care numai eventual ultimele pot fi ale pionului h4.

-n4-

-n5-

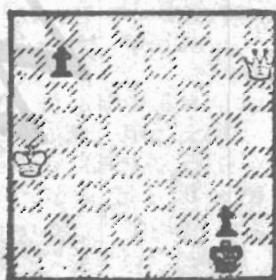
-n6-

A.A.TROIȚKI
1908

E.GIK „Matematica
pe tabla de șah, 76

64# (3+2)

Câștig 50 (2+3)

59# (3+2)

În diagr.-n4- și -n5- s-a demonstrat fără echivoc că pentru câștig sînt necesare mai mult de 50 de mutări. De aceea la genul de poziții arătate se acordă 100 de mutări pentru realizarea avantajului. Dacă nu se reușește - din neștiință - poate apare verdic-

tul de remiză. Spun „poate apare” pentru că el nu se impune automat prin regulament ci situația trebuie dovedită de către partea care o cere. La unele concursuri se mai practică introducerea în cadrul pozițiilor exceptate și a unor finaluri la care totuși teoria a stabilit că sînt necesare mai puțin de 50 de mutări pentru cîștig (de ex. RNC/R), dar aceste mutări necesită o bună forță de joc; de complezență se acordă dublu, dar numai pentru jucători inferiori categoriei I-a. În ultimul timp se cercetează la calculatorul electronic game de poziții înrudite pentru a depista situațiile care ar fi în drept să beneficieze de excepție de la regula de „50”. Astfel s-a dovedit că pentru poziția din diag.-n6- (în care regele alb poate sta și la h4, iar D neagră la b8) avansarea pionului se poate realiza numai după 59 de mutări, bineînțeles dacă nimeni nu greșește!

În problemistică însă nu se consideră că am avea de a face cu un partener insuficient informat, ci cu impecabila teorie și analiză. De aceea, o problemă, la care îndeplinirea enunțului se face prin jucarea a 50, 100, 150 etc. de mutări fără priză, pas de pion sau rocadă, este admisă și regulamentar corectă, căci acestea înseamnă că ea este una din acele poziții de excepție, încă nedescoperite. Incadrarea în asemenea cazuri desigur că pretinde soluții pe deplin justificate.

Exemplul indicat de Codex (K.Fabel) nu l-am putut găsi. În (1) este utilizat un alt exemplu de O.Blathy („Die Schwalbe” 1/1935, 125~~4~~) care este însă destul de stufos; furnizăm ex. din diag.n7- mai simplu și foarte potrivit. Înainte de a parcurge soluția să observăm că la 1...Dc7 2.b:c7 și alb dă repede mat, apoi că numai pătrunderea R alb la d7 va da posibilitate de joc pentru Cb5 și Pb6. Albul nu se poate apropia decât prin ocol: 1.Rd2 Re4 2.Dc2+ Re5 3.Dc3+ Re4 4.Dd3+ Re5 5.Re1 Ne4 6.Dc3+ Rd5 7.Dc4+ Re5 8.Dc5+ Nd5 9.Rf1 - alb nu poate obține tempo-ul necesar mutării regelui, decât numai prin revenirea la formația Dc5, Nd5, Re5. În continuare 9...Re4 10.Dc2+ Re5 11.Dc3+ Re4 12.Del+ Rd3 13.Dd1+ Re4 14.Db1+ Re5 15.Del+ Ne4 16.Dc3+

Rd5 17.Dc4+ Re5 18.Dc5+ Nd5 19.Rg1 Re4 apoi 20-28 =10-18 și așa mai departe avem 29.Rh2 Re4...39.Rh3 Re4...49.Rh4 Re4...59.Rh5 Re4...69.Rh6 Re4... 79.Rg7 Re4...89.Rf8 Re4...99.Re8 Re4...109.Rd7 Re4,110-116=10-16 și 117.Cc7+ Bb7+(s-au parcurs deci 116 mutări fără priză rocadă sau înaintare de pion!) 118.b:c7 Cb8+ 119.R:d8 Cc6+ 120.Rd7 Ca7 121.D:a5 Rd4 122.D:a7+ Rd3 123.c8D Nc6+ 124.Re7 Re2 125.Dh8 Ne4 126.Dh1 Nd3 127.Da1 Nb1 128.D:bl etc. O realizare remarcabilă, în care unele soluții se dovedesc false pentru că poziția cuprinde și ea aproape cele 50 de mutări fără ca evenimentele ce declanșează reluarea numărătorii să se fi produs.

-n7-

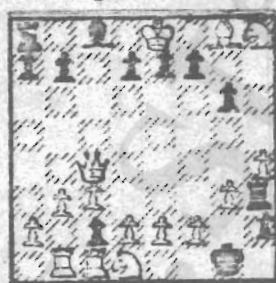
-n8-

-n9-

Nen.PETROVIĆ pri L.Loewenton M.on.
Memorial Blatny 61 Europe Echecs 961

129/ (7+13)

36 (15+12)

(15+13)

Ca urmare, alb e forțat să impună un astfel de eveniment în soluție, căci în caz contrar negrul reclamă dreptul de remiză. Aceste poziții prezintă de obicei o configurație mai deosebită de piese, fapt la care dezlegătorul trebuie să fie totdeauna atent căci orice poziție mai neobișnuită ascunde în ea anumite intenții.

În dezvoltarea și răspîndirea acestor probleme a contribuit foarte mult compozitorul român Leon Loewenton, el figurînd cu asemenea exemple în /6/ diagr. 528, 529 și 955, în REVISTA de ȘAH Nr.9/1955, pag.141. Exemplul indicat de Codex nu l-am putut găsi și furnizăm unul asemănător în diagr.-n8-. Aici avem soluția 1.Ce3+ R:f2 2.Tf1+ și nu 1.Cb2+? Rg2!, sau 1.Df4? Tb8 în ambele cazuri cu remiză. Aceasta deoarece se poate

demonstra că la poziția diagramei nu se ajunge decât pe un unic drum ce necesită 49 de mutări, fără ca momentele de renumerotare să fie posibile. Aspectul subliniat se cere în mod imperios, căci dacă poziția respectivă se obține pe căi ce includ cele 3 feluri de mutări caracteristice regulei de „50”, problema este incorectă. În cazul nostru, dovada se face plecând de la poziția de geneză din diagr.-n9- și jucând: 1.b:c3+ Ra3 2.Cb5+ Rb2 3.Ca3 Tb8 4.Cb1 Rcl 5.Rc4 Rd1 6.Rb4 Rcl 7.Ra3 Rd1 8.Rb2 Rel 9.Rcl Rf1 10.Ca3 Rm 11.Cc4 m 12.Cb2 m 13.Cdl m 14.Rb2 m 15.Ra3 m 16.Tbl m 17.Tb2 m 18.Ce3 Rel 19.Cc4 Rd1 20.Ce5 Rcl 21.Cf3 m 22.Cel m 23.Tgl m 24.Thl m 25.Rb4 m 26.Rc4 m 27.Rd4 m 28.Re3 m 29.Rf3 m 30.Rg2 m 31.Rfl m 32.Cf3 m 33.Cgl m 34.Rg2 Rel 35.Rf3 Rfl 36.Rf4 Rg2 37.Cf3 Ta8 38.Tcl m 39.Tbbl m 40.Ce6 m 41.Cc4 m 42.Cb2 m 43.Cdl Ta8 44.Dc4 m 45.Rg5 m 46.Rh6 m 47.Rg7 m 28.Rf3 m 49.Re8 Rgl. De aceea la mutarea 50(1) negrul e nevoie să fie forțat să joace ...R:f2, căci altfel demonstrează că are dreptul la remiză. Presupunem că e ușor pentru cititori de a ajunge la poziția din diagr.-n9-, de ex. plecând de la poziția: Rel, Ddl, Tbl, gl, Ncl, fl, Cc7, g6, Pa2, b2, c2, d2, e2, f2, g2, g3 - Rb4, Dh4, Ta8, h3, Nc8, f8, Cb3, Pa7, b7, c3, d7, e7, f7, g7, h2 și jucând 1.g:h4 C:c1 2.g3 Cb3 3.b:c3 m 4.Ng2 m 5.Ne4 m 6.Ch8 m 7.Nh7 g6 8.Ng8 Ng7 9.Dc2 m 10.Dd4 m 11.De5 m 12.Rdl m 13.Rc2 m 14.Rd3 c2 15.Tg2 Nc3.

Menționăm că acest gen de probleme se regăsește uneori și sub enunțul „Cine câștigă?”.

În toate exemplificările de pînă acum, am utilizat numai probleme ortodoxe cu n4, dar cazurile sînt destul de numeroase și la studii.

Ing. Valeriu PETROVICI

„BULETIN PROBLEMISTIC” urează tuturor cititorilor

UN AN NOU FERICIT!

La mulți ani - 1978!